

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Центру наукових досліджень
та викладання іноземних мов НАН України
к.філол.н., доцент
ЖАЛАЙ В.Я.

«12» травня 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про складання та оновлення освітніх програм
в Центрі наукових досліджень та викладання
іноземних мов НАН України

I. Загальні положення

Цей документ Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (далі – Центр) визначає методику складання та оновлення освітньо-наукових програм (надалі – ОНП) для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук і встановлює порядок їх затвердження, моніторингу та оновлення.

Документ розроблений відповідно до Законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту», ґрунтується на засадах постанови Кабінету Міністрів України щодо ліцензійних умов, підзаконних нормативних актів щодо розроблення стандартів вищої освіти, державних вимог та рекомендацій до порядку акредитації освітніх програм.

Освітньо-наукові програми (ОНП) використовують для формування певної предметної спрямованості за спеціальністю, забезпечення якості освіти через такі заходи:

- формування навчальних документів з організації освітнього процесу, а саме: навчального плану, графіка навчального процесу, документів методичного супроводу (робочих програм до компонентів ОНП, методичних рекомендацій до навчальної діяльності тощо);
- виконання умов діяльності з функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (наприклад, інспектування та моніторинг функціонування ОНП, розроблення системи оцінювання якості діяльності за ОНП і т. ін.);
- акредитацію ОНП.

Описи ОНП оприлюднені на офіційному сайті Центру.

II. Класифікація освітніх програм

У рамках однієї спеціальності Центр може реалізувати декілька освітніх програм. Профільна спрямованість зумовлена істотними особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмних результатів навчання, освітніх компонентів.

За належністю (місцем реалізації) ОНП можуть бути:

- в Центрі на кафедрі іноземних мов
- спільні, що реалізуються Центром спільно з іншими організаціями, зокрема й зарубіжними.

В Центрі діє програма з підготовки фахівців наукового ступеня доктора філософії.

За предметом ОНП можуть відповідати одній спеціальності або бути міждисциплінарними. Основною ознакою міждисциплінарності ОНП є їхня широка профільна підготовка. Міждисциплінарність ґрунтується на інтеграції наукових напрямів, на певних зв'язках між галузями знань, методами, технологіями тощо, що забезпечує здобуття результатів у рамках різних наукових дисциплін.

Кожну ОНП розробляє авторська група на чолі з гарантом, призначеним наказом директора Центру.

Гарант ОНП – науково-педагогічний працівник, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше ніж 10 років. Цей працівник може виступати гарантом лише однієї освітньої програми. Гарант несе відповідальність за якість освітньої програми. Завідувач відділу може бути Гарантом ОНП.

Освітню програму розробляють на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти; у разі відсутності затвердженого стандарту – за проектом стандарту відповідної спеціальності або на підставі норм визначених Національною рамкою кваліфікацій.

Прийняття або зміна стандарту вищої освіти – підстава для перегляду чинної або розроблення нової ОНП.

Навчання за ОНП здійснюють за денною або заочною (дистанційною) формами. У разі організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати ОНП не мають різнитися. Такі самі умови виконання норм ОНП у разі навчання за різними термінами.

III. Порядок розроблення освітньої програми

На підставі чинної (знову отриманої) ліцензії на право проведення освітньої діяльності з підготовки фахівців певного рівня вищої освіти за певною спеціальністю, Центр (за згодою вченої ради щодо поширення освітньої діяльності) розробляє освітньо-наукову програму, для чого директор Центру виконує такі організаційні заходи:

- готує проект наказу про призначення гаранта ОНП;
- разом із гарантом формує склад авторської групи для розроблення ОНП, до якої входять науково-педагогічні працівники Центру, представники інших наукових установ або закладів вищої освіти (за згодою).

Авторська група визначає (або приймає раніше декларовану) назву освітньої програми та формулює відповіді, пояснення, характеристики до складників наданої Міністерством освіти і науки форми освітньо-наукової програми. Авторська група під час розроблення програми повинна забезпечити збалансованість, раціональне призначення кредитів, здатність здобувачів освіти опанувати окремі дисципліни (освітні компоненти) та всю освітню програму, вклавшись у визначений час, повноту документального, кадрового, інформаційного та іншого забезпечення ОНП і відповідність освітньої програми Ліцензійним умовам.

Рекомендовано авторській групі (колективу розробників ОНП) підкріплювати процес розроблення, реалізації, моніторингу та оновлення освітньої програми документами / матеріалами (протоколи, довідки, аналітичні звіти, таблиці, опитувальні листи та ін.) і зберігати їх разом з ОНП в дирекції Центру.

У додатку 1 наведена форма ОНП (запроваджена в Центрі на підставі рекомендацій МОНУ, лист № 1/9-239 від 28.04.2017), рекомендації, поради, умови, правила до її заповнення. Під час складання проекту ОНП потрібно та-

кож уважно вивчати документи Національного агентства із забезпечення якості освіти, де визначені критерії оцінювання програми й вимоги до її використання (<https://naqa.gov.ua/>).

IV. Порядок затвердження та введення в дію освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма – офіційний документ Центру. Для здобуття такого статусу ОНП підлягає обов'язковій процедурі обговорення, затвердження, введення в дію відповідно до правил, що визначає Центр.

Для введення в дію ОНП треба виконати такі кроки:

1-й крок. Розроблений документ (проект) гарант надає для аналізу дирекції, яка для рецензування проекту ОНП може залучати фахівців різних підрозділів Центру та поза меж наукової установи.

Дирекція перевіряє ОНП на відповідність їй:

концепції освітньої діяльності за відповідною спеціальністю, заявленій під час ліцензування, або наявному стратегічному плану розвитку Центру (у разі подання додаткової ОНП за раніше ліцензованою спеціальністю);

вимогам внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

2-й крок. Гарант подає освітньо-наукову програму на розгляд вченої ради Центру.

3-й крок. Вчена рада Центру визначає зміст програми щодо її унікальності, потреби фахівців для галузі, відсутність повторів у змісті освітнього процесу, гарантованість у кадровому та матеріально-технічному забезпеченні тощо.

4-й крок. Проект освітньої програми оприлюднюють для громадського обговорення протягом місяця на сайті Центру.

У цей період група розробників проекту забезпечує обговорення проекту ОНП серед співробітників Центру, у фаховому середовищі, отримує відповідні відгуки (зауваження, підтримку, побажання і т. ін.), документально підтверджує процес обговорення (наявність протоколів спільних засідань, форумів, відгуків, анкетування тощо).

5-й крок. ОНП із додатковими документами подають для обговорення та затвердження на засіданні вченої ради Центру.

Після затвердження ОНП вченою радою директор видає наказ про введення в дію відповідної ОНП.

V. Перегляд (удосконалення) освітньо-наукової програми

Чинну, затверджену освітньо-наукову програму переглядають щонайменше 2 рази під час терміну її дії, останній раз – не пізніше ніж за один семестр до завершення чинної редакції. Підставою до оновлення ОНП можуть бути:

ініціатива й пропозиції гаранта ОНП та науково-педагогічних працівників та (або) дорадчих органів;

об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та (або) інших

ресурсних умов реалізації освітньої програми.

Якщо аналіз інформації про результати роботи за ОНП показує розбіжність між очікуванням і фактом (передбаченим навантаженням і часом, який фактично потрібен більшості здобувачів для досягнення визначених результатів навчання, переліком компонентів і забезпеченням результатів навчання або заходами та методами навчання й викладання і т. ін.), це може викликати потребу в оновленні та навіть перепроєктуванні ОНП та її освітніх компонентів, не менш ніж на 30 %.

Перегляд необхідно виконати якомога швидше, не створюючи проблем для тих, хто в цей час навчається за програмою.

Для аналізу якісних показників ОНП дуже важлива інформація, що її отримує гарант на підставі опитування стейкхолдерів про їхнє бачення щодо використання ОНП, здобутих результатів, пропозицій до поліпшення якості освіти й т. н. У додатку 2 наведено типову анкету моніторингу якості викладання дисциплін у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАНУ. Аналіз великого масиву інформації, який нагромаджує гарант (дирекція Центру), наприклад, результати екзаменаційних сесій, самостійної роботи здобувачів, атестації, відгуків, результатів працевлаштування, кар'єрного зростання випускників, використання результатів нових досліджень в освітньо-науковому процесі тощо повинні бути основою для доопрацювання, удосконалення та актуалізації ОНП.

Обговорення та затвердження вдосконаленої освітньої програми здійснюється за процедурою, визначеною в пункті IV.

VI. Скасування (закриття) освітньо-наукової програми

ОНП може бути скасована (закрита) з ініціативи:

– кафедри іноземних мов Центру в разі обґрунтованої відмови від її реалізації;

– дирекції Центру в разі відсутності набору вступників на ОНП упродовж 3 років після закінчення навчання останнього курсу за ОНП;

– у разі перетворення ОНП. У такому випадку ОНП затверджують як нову;

- дирекції Центру, якщо в результаті будь-якої з процедур внутрішнього або зовнішнього оцінювання якості ОНП отримано висновки про низьку якість реалізованої ОНП.

Рішення про скасування ОНП, що реалізується в Центрі, ухвалює вчена рада Центру на підставі висновків відповідної комісії.

VII. Прикінцеві положення

Відомості про ОНП розміщуються на сайті Центру на сторінці «Документи».

Відповідальними за формування й зберігання паперових документів щодо портфолію ОНП є її гарант та вчений секретар Центру.

Відповідальним за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОНП на сайті Центру та в ЄДЕБО є гарант та вчений секретар Установи.

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ЦЕНТР НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ НАН УКРАЇНИ**

«Затверджую»

Директор Центру наукових
досліджень та викладання іноземних
мов НАН України
к.філол.н., доц.

_____ Жалай В.Я.

«_____» _____ р.

НАЗВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

(галузь знань)

035 ФІЛОЛОГІЯ

(спеціальність)

**ТРЕТІЙ
(ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ)**

(рівень освіти)

АНКЕТА

для опитування аспірантів щодо якості викладання дисциплін у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАНУ

Шановні аспіранти! Просимо вас взяти участь в анкетуванні й відповісти на запропоновані питання. Ваші відповіді допоможуть нам вдосконалити навчальний процес і поліпшити якість освітніх послуг, що надаються НДВІМ НАНУ.

Будь ласка, надайте відповіді на запропоновані запитання.
Анкета має анонімний характер. Дякуємо за співпрацю!

Викладач _____

Дисципліна _____

1. Оцініть за п'ятибальною шкалою (1-11), де: «1» – незадовільно, «5» – відмінно.

№ Критерії оцінювання	Бали				
1. Наскільки ця дисципліна, на Вашу думку, стосується Вашої спеціальності?	1	2	3	4	5
2. Чи достатнім є, на Вашу думку, обсяг аудиторних годин для вивчення дисципліни?	1	2	3	4	5
3. Чи достатнім є, на Вашу думку, обсяг годин для самостійної роботи?	1	2	3	4	5
4. Чи допомогла Вам ця дисципліна отримати практичні уміння та навички?	1	2	3	4	5
5. Яким є рівень володіння викладачем навчальним матеріалом?	1	2	3	4	5
6. Чи викладач наочно демонстрував матеріал із використанням аудіовізуальних засобів?	1	2	3	4	5
7. Чи був Вам зрозумілим стиль викладання?	1	2	3	4	5
8. Чи був викладач відкритим та доступним до спілкування?	1	2	3	4	5
9. Чи викладач об'єктивно, чесно та прозоро оцінював Ваші знання?	1	2	3	4	5
10. Чи хотіли б Ви і надалі навчатися у цього викладача (інші дисципліни)?	1	2	3	4	5
11. Чи порадили б Ви цю дисципліну іншим аспірантам (для вибіркових дисциплін)?	1	2	3	4	5
12. Яку частину занять з цієї дисципліни Ви відвідали? (у відсотках)?	10 20	30 40	50 60	70 80	90 100
13. Який бал Ви отримали за підсумковий контроль з цієї дисципліни?	51- 60	61- 70	71- 80	81 90-	100 91-

2. Будь ласка, надайте свій коментар або побажання щодо якості викладання цієї навчальної дисципліни

Директору ЦНДВІМ НАНУ

к.філол.н., доц. ЖАЛАЮ В.Я.

здобувача освіти,

аспіранта (аспірантки) ЦНДВІМ НАНУ

_____ року навчання

ЗАЯВА

Прошу надати мені можливість вибору таких вибірових курсів за ОНП 035 Філологія
(зазначити потрібне)

Вибіркові компоненти ОНП		
	кредити	

Дата

Підпис